

Bənzərsiz ifası ilə sevilirdi

Dünyasını dəyişdiyi vaxtdan uzun zaman keçməsinə baxmayaraq, tez-tez radio dalğalarından onun ürəklərə yatan məlahətli səslə ifa etdiyi bir-birindən şən, oynaq mahnılarına böyük sevgi ilə qulaq asırıq. Həmin mahnılar əlimizdən tutub bir anlıq da olsa, bizi xəyalən arxada qalmış illərə aparır. Müğənninin böyük şövqlə ifa etdiyi mahnılarını sevməyən, ona həvəslə qulaq asmayan çətin ki, kimsə tapsın. Çünki o, oxuduğu mahnıları ilə sanki dünyada yaşayan insanların ürəyini, qəlbini fəth edir. Təbii ki, söhbət Azərbaycanın tanınmış müğənnisi, bütün zamanlarda sevilə-sevilə dinlənən Anatollu Qəniyevdən gedir. Onun bir zamanlar həyat verdiyi mahnılar bu gün bizimlə yol yoldaşlığı edir, üzü işıqlı sabahlara doğru qanadlanır.

Anatollu Qəniyev sadə, amma olduqca mənalı bir ömür yaşayıb. O, 10 fevral 1931-ci ildə Xəzərin sahilində yerləşən Neftçala rayonunda dünyaya göz açıb. Hələ kiçik yaşlarından ürəyində musiqiyə böyük maraq pöhrələnib. Gələcəkdə musiqiçi olmaq arzusu ilə böyüyüb. 1953-cü ildə əsgəri xidmətini yerinə yetirib doğmalarının yanına qayıtdıqdan sonra görkəmli müğənni Bülbülün məsləhətilə Asəf Zeynallı adına orta ixtisas musiqi məktəbinə qəbul olub. Bülbül onun mahnılarını dinləyəndə heyranlığını gizlətməyib. İlk addımlarını atmağa başladığı bu təhsil ocağının Anatollu Qəniyevin musiqiçi kimi formalaşmasında çox böyük rol olub. Burada zəngin təcrübəsi olan Firudin Mehdiyevin sinfində təhsil alıb, musiqinin sirlərinə dərinləndirib.

Anatollu Qəniyev sonralar Azərbaycanın görkəmli müğənniləri olmuş Zeynəb Xanlarova, Oqtay Ağayev, İslam Rzayev, Məmməd Salmanovla bir parta arxasında oturub. 1959-cu ildə musiqi məktəbini uğurla başa vurduqdan sonra Azərbaycan Dövlət Radio və Televiziyasının solisti kimi çalışıb. O, peşəkar ifaçılıq fəaliyyətinə Cahangir Cahangirovun rəhbərlik etdiyi Azərbaycan Televiziyasının xorunda başlayıb. 1970-ci illərin axırlarında isə "Az-konsert" kimi tanınan Dövlət Konsert-Qastrol Birliyinin solisti olub.

İfa etdiyi mahnıları ilə milyonların sevgisini qazanan Anatollu Qəniyev heç vaxt rəsmi şəxslərin diqqətində ol-

mağa çalışmayıb, fəxri adlar almaq üçün kiminsə qapısını döyməyib. Sadəcə olaraq, müğənni kimi ürəyinə yatan mahnıları sevvə-sevvə oxuyub, xalqımızın musiqisinə yeni nəfəs verib. Ən böyük mükafatı isə tamaşaçı alqışı və sevgisi idi. Fəxri adlardan söz düşəndə həmişə deyirmiş ki, "xalqın sevimli artistiyəm, bu, mənə bəsidir". Ulu Yaradanın bəxş etdiyi lirik bariton səsinin təkrarsız imkanlarından bacarıqla istifadə edən A.Qəniyev yeni-yeni mahnılara həyat verib. Bənzərsiz ifa tərz, şirin, məlahətli səsi ilə diqqət çəkib, özündən sonra musiqi dünyasında dərin, silinməz izlər qoyub. Bacarığı və peşəkarlığı ilə ölçətməz zirvələri fəth edib.

Fəaliyyətə başladığı ilk günlərdən adına şöhrət gətirəcək, onu xalqa tanıdacaq musiqi dünyasında uğurlu addımlar atıb. 1959-cu il Anatollu Qəniyevin həyatında böyük əlamətdar hadisə ilə yadda qalıb. Həmin il müğənni keçmiş ittifaqın mərkəzi şəhəri olan Moskvada böyük təntənə ilə keçirilən Azərbaycan mədəniyyəti günlüyündə maraqlı konsert proqramı ilə çıxış edib. Gözəl ifası ilə tədbir iştirakçılarının rəğbət və sevgisini qazanıb.

Ömrünün sonrakı illərində Anatollu Qəniyev musiqi aləmində daha da yaddaqalan uğurlar əldə edib. 1960-cı illərin əvvəllərində Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasının solisti olan böyük sənətkar Tofiq Əhmədovun rəhbərlik etdiyi "Azteleradio"nun estrada orkestrinin solisti kimi Polşada, Almaniyada,

Çexoslovakiyada, Kubada, ərəb ölkələrində, həmçinin dünyanın başqa yerlərində qastrol səfərlərində olub. Heç vaxt unudulmayacaq bu səfərlər zamanı bir-birindən gözəl mahnılar oxuyub. Qastrolda olduğu ölkələrdə Azərbaycan musiqisini böyük ictimaiyyətə təqdim edib, qürurla tərənnüm edib.

Oxuduğu mahnılarla xalqın böyük sevgisini qazanmış Anatollu Qəniyev səhnədə olduğu illər ərzində bir çox istedadlı bəstəkarla yaradıcılıq əməkdaşlığı edib. Görkəmli bəstəkarlar Tofiq Quliyev, Hacı Xanməmmədov, Arif Məlikov, Hökümə Nəcəfova, Vəlif Adıgözəlov, Oqtay Rəcəbov, Ramiz Mirişli, Emin Sabitoğlu, Şahid Əbdülkərimov bir neçə mahnını onun üçün bəstələyiblər. Anatollu Qəniyev ürəyəyatımlı avazı ilə həmin mahnılara, necə deyirlər, öz möhürünü vurub. Bu gün də böyük maraq və sevgi ilə dinlənən "Süfrə", "Nuş olsun", "Naznaz", "Badamlı" mahnılarını ilk dəfə o ifa edib.

Anatollu Qəniyevin səsi həm də müxtəlif illərdə kinofilmlərimizə yarasıq verib. O, "Koroğlu", "Möcüzələr adası", "Ulduzlar sönmür", "Qanun namini", "Alma almaya bənzər" və başqa filmlərdə mahnılar ifa etməklə kino

musiqisində də özünün heç vaxt silinməyəcək izini qoyub.

Bu gün hamımız Anatollu Qəniyevin oxuduğu "Çıx yaşıl düzə", "Reyhan", "Teymurun mahnısı", "Dəyişmə-rəm", "Bakının ulduzları", "Şəlalə", "Ay qız", "Qonşular" (Elmira Rəhimova ilə duet), "Yaşa, könül", "İlk görüş-dən gəlirəm", "Səni haylaram", "Bu də-rə uzun də-rə", "Badamlı", "Nuş olsun", "Naz-naz", "Bana-bana gəl", "Məni gördü güldü yar", "Evləri var xana-xana" və başqa mahnılara böyük maraqla, zövq ala-ala qulaq asırıq. Adlarını çəkdiyimiz və çəkmədiyimiz bu mahnılar zaman-zaman müğənniyə böyük şöhrət qazandırır.

Anatollu Qəniyevin oğlu Xalq artisti Heydər Anatollu mətbuata verdiyi müsahibələrin birində atasını kövrək hisslərlə xatırlayıb: "Artıq 40 ilə yaxındır ki, atam dünyasını dəyişib, o vaxtdan bu günə kimi həmişə xatırlanır. Anatollu Qəniyev adı çəkiləndə ancaq xoş sözlər eşidirəm. Onun insanlığından, məniyindən, sənətindən... Fəxr edirəm ki, belə bir insanın, belə bir sənətkarın övladıyam. Bacardığım qədər onun adını uca tuturam, yaşadıram, nə qədər varam, onun adını yaşadacam. O özü də deyirdi ki, fəxri adım oldu-olmadı, məni xalq istəyir. Küçədə gedəndə 10 nəfərdən 9-u yaxınlaşıb, ürək sözlərini deyirdi. Bakının ən elit təbə-qəsinin toy məclislərini o zamanlar atam idarə edirdi. Onun vaxtına görə toy tarixini təyin edirdilər. Mən həmişə deyirəm, səhnəyə çıxanda, ya hər hansı bir tədbirdə adım çəkiləndə onun da adı çəkilir".

Səsi ürəklərdə, qəlblərdə yaşayan Anatollu Qəniyev 1985-ci il oktyabrın 1-də kəskin ürək çatışmazlığından dünyasını dəyişib. O, yaddan çıxmır, əbədi olaraq ürəklərdə və qəlblərdə yaşayacaq.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan"